

Národna čitalnica

v

Ljubljani

o začetku leta

1872.

Založila čitalnica. — Natisnil J. Blaznik v Ljubljani.

1885

8583

LETOPIŠ
národne čitalnice

V LJUBLJANI

o začetku leta

1872.

Predsednik:

Gospod Dr. **Bleiweis Janez**, profesor, deželni odbornik itd.

Predsednikov namestnik:

Gospod Dr. **Costa Etbin Henrik**, odvetnik, deželni odbornik itd.

Odborniki:

Gospod Dr. **Bleiweis Karol**, primarij deželne posilne delalnice.

„ **Drenik Fr.**, zastopnik zavar. društva peštanskega.

„ **Jentel Anton**, trgovec.

„ **Kreč Mat.**, tajnik dež. odbora.

„ **Ogrinec J.**, pisatelj.

„ **Pakič Mihael**, trgovec.

„ **Potočnik Fr.**, c. k. stavbeni svetovalec.

„ **Ravnikar Franc**, deželni blagajnik.

„ **Dr. Razlag Radoslav**, odvetnik, deželni poslanec.

„ **Vilhar Ivan**, posestnik.

„ **Dr. Vončina Leo**, profesor bogoslovja.

„ **Dr. Zarnik Valentin**, koncipijent in dež. poslanec.

„ **Zupanec Jernej**, c. k. notar.

Blagajnik:

Gospod **Kremžar Andrej**, oskrbnik deželne bolnišnice.

Tajnik:

Gospod Dr. **Poklukar Josip**, dež. poslanec.

*Mlesonice
Golab
Jak
Mihalovič
Pepričič
Tome*

Častni ud.

Prevzvišeni gospod **Strosmajer Josip Jurij**, vladika v Djakovu.

Tukajšni udje.

- (Gospod Ahčin Anton, c. k. policijski svetovalec.
- „ (Alešovec Jakob, lastnik „Brenceljna.“
- „ (Alič Franjo, uradnik pri železnici. *arbo anti*
- „ (Ambrožič Franjo, Dr., zdravnik.
- „ (Ambrožič Josip, uradnik pri banki Slavija.
- „ (Andriolli Avgust, vitez, c. k. deželni zdravstveni svetovalec.
- „ (Arce Rajmund, c. k. poštni uradnik.
- „ (Arcon Jakob, c. k. okrajni komisar.
- Gospa Aufrecht Berta, udova šolskega vodje.*
- Gospodična Barnas Maria.*
- „ Barnas N.* *Arbo +*
- „ Gospod Bartel Jožef, hišnik.
- Gospodična Bartel Jozefa.*
- „ Bartel Marija.*
- „ Gospod Bartol Janez, pom. uradnik pri c. k. sodniji.*
- „ (~~Barton~~ Vencoslav, računar pri banki „Slavija.“
- „ (Belar Leopold, vodja mestnih šol.
- „ (Bilina Ferdinand, rokovičar in hišnik.
- „ (~~Blaznik~~ Jožef, lastnik tiskarnice. *~ mair*
- „ (Bleiweis Janez, Dr., dež. odbornik itd.
- „ (Bleiweis Dragotin, Dr., primarij dež. posilnice.
- „ (Boštjančič Fr., katehet.
- „ (Brus Andrej, knezoškof. oskrbnik.
- „ (Bučar Viktor, trgovec.
- „ (Buzinaro Ljudevik, frizêr.
- „ (Citerer Andrej, čevljarski mojster in hišnik.
- „ (Citerer Janez, hišnik.
- „ (Coloretto Viktor, c. k. rač. uradnik.

- L Gospod Costa Etbin Henrik, doktor modroslovja in prava, od-
 vetnik, deželni odbornik itd.
 „ L Čamernik Vincencij, kamnosek. *
 „ Čebašek Andrej, doktor in profesor bogoslovja. —
 „ Čepon Anton, krojaški mojster.
 „ Česko Valentin, trgovec in posestnik. *v. mel*
 „ Černy Iv. Laeko, glavni zastopnik zavarov. banke „Slavija“.
 „ Debevec Jožef, trgovec. *Damiok from Slav.*
 „ Doberlet France, tapecir.
 L Gospa Dogan Marija, trgovčeva vdova.
 L Gospod Dolenc Franc, ~~trgovski pomočnik.~~ *
 „ Dolence V., ~~trgovski pomočnik.~~
 Gospodična Dolhar Lucija. *
 L Gospod Drachsler Pavel, ~~trgovski pomočnik.~~
 Gospodična Drasler Anna. *
 L Gospod Drenik Franjo, zastopnik zav. dr. peštanske.
 „ Eržen Gregor, čevljarski mojster. *
 „ Eržen Ignacij, župnik v pokoji.
 „ Fabijan Janez, trgovec in hišnik.
 „ Fabijani Anton C., trgovec in hišnik.
 „ Faleschini France, zidarski mojster. —
 „ Filapič Štefan, pom. uradnik pri dež. blagajnici. *
 „ Flöre Janez, uradnik dež. bolnišnice. *
 „ Föderl J., posestnik. —
 „ Fortuna Franjo, trgovec in hišnik. —
 „ Fröhlich Anton, posestnik.
 „ Friš Janez, obrtnik.
 „ Gajdič Maks, mestni blagajnik. —
 „ Gariboldi Anton vitez, grajščak. —
 „ Gerber Matija, hišnik in bukvovez. —
 „ Giontini Janez, bukvar. —
 „ Globočnik Anton, c. k. sodnik v pokoji.
 „ pl. Gasparini Viktor, uradnik pri železnici. *v. les*
 „ Gnezda Anton, kavarnar.
 „ Gnezda Ivan, c. k. profesor. —
 „ Goli Franjo, ~~trgovski pomočnik.~~
 „ Goliaš Janez, gostilničar.
 „ Golob Fr., trgovec.
 „ Goričnik Fr., trgovec.
 „ Goršič France, orglar.
 „ Gorup Franjo, zasebnik. —
 „ Gorup Josip, trgovec.
 „ Göstl Franc, c. k. poštni uradnik.
 „ Götzl Avgust, podobar in hišnik.
 „ Götzl Leopold, podobar in hišnik.

gostilni pri bankarji

- ✓ Gospod Graseli Peter, hišnik.
 „ Grilj Anton, trgovski pomočnik.
 „ Gutman Emil, koncipijent.
 „ Gvajec Anton, tesarski mojster.
 „ Haring Pomp., uradnik pri železnici.
 „ Hartman Janez, trgovec.
 „ Heidrich Karol, duhoven v jetnišnici.
 „ Herič Mikl, trgovski pomočnik.
 Gospodičina Herman Ana.*
 ✓ Gospod Hertl Konrad, trgovski pomočnik.
 „ Hirsenfelder J., trgovski pomočnik.
 „ Hofman V. ofic. dež. račun.
 „ Hohn Edvard, bukvovez in hišnik.
 „ Hohn Hugo, c. k. poštni uradnik.
 „ Holcer Karol, trgovec in posestnik.
 „ Horak Janez, trgovec, kupčijske zbornice podpredsednik.
 „ Hribar Ivan, uradnik banke „Slavija“.
 „ Hribar Jan., trgovski pomočnik.
 „ Hrovat Franjo, trgovski pomočnik.

Gospodičina Huber Elizabeta.*

- ✓ Gospod Hudec Aleksander, dr., koncipijent.
 „ Iber Janez, trgovski pomočnik.
 „ pl. Jabornež Rajmund, trgovski pomočnik.
 „ Jak Avgust, trgovec.
 „ Jamšek Janez, trgovec in hišnik. *geras mojster*
 „ Jančar Jakob, pekovski mojster in hišnik.
 „ Jeločnik J., trgovski pomočnik. *jezek slo bent*
 „ Jentl Anton, trgovec.

Gospodičina Jeraj Joana, hišna posestnica.

- ✓ Gospod Jeran Luka, monsignor, vrednik „Danice.“
 „ Juvančič Dragotin, trgovski pomočnik.
 „ Kadivnik Franjo, trgovski bukvovodja.
 „ Kafov Janez, posestnik.
 „ Kajzel Alojzi, trgovski pomočnik.
 „ Kajzel Peregrin, trgovski pomočnik.*

Gospodičina Kamus Leonora.*

- ✓ Gospod Kandernal Franc, c. k. gimnazijalni profesor.
 „ Kaprec Baltazar, cukrar.
 „ Kermavner Jan., pekovski mojster.

Gospodičina Kermavner Marija.*

- ✓ Gospod Kham Janez, trgovec.
 „ Dr. Kiler Jan., koncipijent.
 „ Klein Anton, ravnatelj tiskarne.
 „ Klemens J., steklar.

Gospodičina Klemens Minka.

Juan Kuralt Florian ulce 49

Anton Rada postni urad

Kavler

- ✓ Gospod Klemenčič Jožef, katehet v c. k. normalki.
- ✓ " Klerr Otakar, bukvar.
- ✓ " Kljun Dragotin, stolni vikar.
- ✓ " Knific Rajmund, trgovski pomočnik.
- ✓ Gospa Kogl Babeta, hišna posestnica.
- ✓ Gospodičina Kogl Karolina.*
- ✓ Gospod Kolman Franc, trgovec.
- ✓ ~~Kolman Josip, kupčijski opravnik.~~
- ✓ " Kos-ova rodovina.
- ✓ " Košir Jakob, pekovski mojster in hišnik.
- ✓ " ~~Kozina Jurij, c. k. profesor više realke.~~
- ✓ " Kozler Janez, grajščak.
- ✓ " Kozler Peter, posestnik, dežel. glavarja namestnik itd.
- ✓ " Krajec Janez, tiskarnični opravnik.
- ✓ " Kramar Franc, kanonik, vodja bog. semenišča itd.
- ✓ " Kreč Matevž, dež. tajnik.
- ✓ " Kremžar Andrej, oskrbnik dež. dobrod. naprav.
- ✓ " Kremžar Leopold, bukvovec.
- ✓ " Krisper Valentin, trgovec in grajščak.
- ✓ " Kristan J., uradnik „Slavije.“
- ✓ " Križnar Friderik, stolni vikar.
- ✓ " Kuralt Božidar, c. k. avskultant.*
- ✓ " Kurnik Vojteh, stolar.
- ✓ " Kušar Jože, trgovec in hišnik. *Kušar pri slo bene*
- ✓ " Kušar Matija, trgovec.
- ✓ " Lazar Mih., prvi učitelj dekliške preparandije.
- ✓ " Leben Matija, doktor in profesor bogoslovja.
- ✓ " Lésar Anton, profesor na c. k. viši realki.
- ✓ " Levec Josip, trgovec.
- ✓ ~~Lozer Jozip, trgovski pomočnik.~~ *Levec & Avd*
- ✓ " Lukmann Jakob, c. k. uradnik računovodstva.
- ✓ " Mali Karol, posestnik.
- ✓ " Mansfeld Aug., uradnik pri železnici.
- ✓ " Marn Jožef, profesor slovenščine na c. k. viši gimnaziji.
- ✓ " Matevže Jernej, hišnik.
- ✓ " Matevže Jožef, trgovec in hišnik.
- ✓ " Moden Ivan, zasebnik.*
- ✓ " Medic Fr., zasebnik.
- ✓ " Miklavec Rudolf, trgovec.
- ✓ " Miklavec J., trgovski pomočnik.
- ✓ Gospodičina Miklavec Marjeta.*
- ✓ Gospod Milic J. Rudolf, posestnik tiskarnice.
- ✓ " Močnik Matevž, učitelj v mestni glavni šoli.
- ✓ Gospa Moll Karolina, zasebnica.
- ✓ Gospod Moos Avgust, c. k. poštni oficijal.
- ✓ " Dr. Moše Alfons, odvetnik.

Mihalčič Hadavcaj knižar
I pri barinjski

- Gospod Mulej Andrej, c. k. uradnik računovodstva.
 „ Murnik Ivan, tajnik kupč. zbornice, dež. odbornik.
 „ Murnik Jak., faktor pri papirnici.
 „ Mulaček France, trgovski pomočnik.*
 „ Dr. Munda Fr., odvetnik.
 „ Müller J., trgovec. *Nastren*
 „ Nabernik Ivan, c. k. avskultant.
 „ Naglas J. N., tapecir in hišnik.
 — Napret Rihard, c. k. poštni oficijal. —
 „ Ničman Henrik, bukovez.
 „ Noli Srečko, klepar.*
 — Noli Jožip, tajnik dramat. društva.*
 „ Novak Henrik, hišnik.
 „ Novak Ivan, hišnik in mizarski mojster.
 „ Novak Vincencij, trgovski pomočnik.
 „ Obilčnik Simon, zasebnik. *oblas*
 — Ogrinec J., pisatelj. —
 „ Orel Jožef, doktor prava, c. k. notar itd.
 Gospodičina Orel Marija.*
 — Gospod Orel Viktor, notarski sollicitator.*
 „ Pakič Mihael, trgovec in hišnik.
 „ Papež Franc, doktor prava in koncipijent.
 Gospodičina Paulin Ema.*
 „ Paulin Matilda.* *Pakic ob*
 — Gospod dr. Pavlič Ign., asistent v porodnišnici.
 „ Pavšler Jož., korar stolne cerkve. —
 — Paternoster Jožef, pom. uradnik pri dež. odboru.*
 — Paternoster Simon, pom. uradnik odvetništva.*
 „ Pečnik Rudolf, trgovski pomočnik.
 „ Perdan Janez, trgovec. — *Perdan 1886*
 „ Petrič Martin, kupec. — *Petrič*
 „ Perona Ljudevik, magistratni svetovalec. —
 „ Permè Anton, hišnik in trgovec. —
 „ Peterca Franc, posestnik.
 „ Peternel Mihael, profesor na c. k. viši realki.
 „ Petričič Vazo, trgovec.
 „ Pfeifer Franc, c. k. uradnik računovodstva. —
 — Gospodičina Pilpach Ljudevika.
 „ Pin Marija. *Pinnet*
 — Gospod Pirker Leopold, trgovec.
 — Gospodičina Pleiweis Ernestina.
 — Gospod Pleteršnik Maks, c. k. profesor na gimnaziji.
 „ Podkrajšek Anton, magistratni ekonom. —
 — Pogačar Janez, doktor bogoslovja, korar, stolni prošt itd
 „ Pogačar Ivan, trgovski pomočnik.

Ejože Pfeifer koncipient —
Ferdinand Pfeifer Landmeister
Deleyes 1886

- ✓ Gospod Pogačar Martin, knez.-škof. kancelar. —
- „ Pogorelec Ernest, fotograf.
- ✗ Poklukar Josip, doktor prava in dež. poslanec.
- „ Polak Franc, mestni uradnik.
- ✓ Potočnik Fr., c. k. stavbeni svetovalec v pokoji.
- ✓ Gosposdičina Potočnik Marija. *
- ✓ Gospod Praprotnik Andrej, vodja mestne glavne šole.
- „ Pregel Mihael, oskrbnik križanske grajščine.
- „ Prelesnik Anton, uradnik dež. računarstva. *
- „ Premek Anton, c. k. poštni oficijal.
- „ Pucihar Avgust, tiskar. *
- „ Ramm Albert, lekar in hišnik. —
- „ Ravnikar Franc, deželni blagajnik.
- „ Ravnikar Ljudevit, c. k. tajnik pri dež. sodnji.
- „ Ravnikar Valentin, župnik v pokoji.
- „ Razlag Radoslav, dr., odvetnik.
- „ Regali Jozip, mizar in hišnik. *Pravitna Tichlo.*
- „ Regoršek Fr., trgovec. *Alb. Keme Krishu*
- „ Reichman-ova rodbina.
- „ Ribič Jožef, instrumentar.
- „ Ricoli Alojzi, trgovec.
- ✗ Gosposdičina Rosova N. *
- ✓ Gospod dr. Rojto Ferdo, sekundarij v bolnici.
- „ Rozman Janez, duh. pomočnik.
- „ Scholmayer F., gozdni cenitelj. —
- ✗ Schrey Anton, posestnik. —
- ✗ Semen Janez, doktor in profesor bogoslovja. —
- „ Šimik Ivan, uradnik.
- „ Skalè Pavel, učenik živinozdravilstva in hišnik.
- „ Skul Fr., trgovec.
- „ Smukavec Janez, dež. uradnik.
- „ Sos Franjo, trgovski pomočnik.
- „ Souvan Ferdinand, trgovec. *Šef Sekalo. Jani*
- „ Souvan Fr. Ks., posestnik.
- „ Souvan Fr. Ks. ml., trgovec. *Sonuk pr. Oblicu.*
- ✓ Gospa Spoljarič Terezija.
- ✓ Gospod Srnec Alojzi, trgovec.
- „ Steska Janes, c. k. računski svetovalec v pokoji.
- „ dr. Steiner Jan., odvetnik. —
- „ Strzelba Jožef, trgovec.
- „ Santel Franc, trgovec in hišnik.
- ✗ Šmid Janez, kavarnar.
- „ Svetek Janez, uradnik pri južni železnici.
- „ Steinmec J., trg. pomočnik.
- ✗ Supančič Donat, c. k. geometer.

Konec
Štefanec Janez
Štefanec Janez

- Gospod Šolar Ivan, c. k. šolski nadzornik.
 Gospa Šolmajer Kornelia.*
 Gospod Šrajnar Matevž, pasar in hišnik.
 „ Štrbenc Juri, Dr. pr., duh. pomočnik.
 „ Sventner Jožef, obrtnik in hišnik.
 Gospodičina Sventner Antonija.*
 „ Sventner Maria.* *proceda*
 „ Sventner Matilda.*
 Gospod Tambornino Karol, zlatar in hišnik.
 „ Tavčar Luka, posestnik.
 „ Tavčar Jurij, učitelj.
 „ Tekavčič Drag., oskrbnik posilne delavnice.
 „ Terpinec Fidel, grajščak.
 „ Tisen Ivan, trgovski pomočnik. *Emil Bar Pale*
 „ Tisen Janez, zasebnik. *Svick*
 „ Tisen Ljudevit, trgovski pomočnik.
 „ Tönies Gustav, trgovec in hišnik.
 Gospa Toman Frančiška.
 Gospod Tomec Ant., c. k. tajnik v pokoji.
 „ Tomec Jakob, mestni komisar.
 „ Tomek J., posestnik. *Trenenstain*
 „ Traven Avguštin, trgovec.
 „ Trdina Jakob, pom. uradnik bolnišn. upravn.*
 „ Treo Anton, zidarski mojster in hišnik.
 „ Treo Viljem, zidarski mojster in hišnik.
 „ Turk Hugo, trgovec.
 „ Tušek Ivan, c. k. profesor na gimnaziji.
 „ Uranič Juri, privatni uradnik.
 Gospa Valenta Albina.*
 Gospod Valenta Alojzi, doktor in profesor zdravništva.
 „ Valenta Franc, c. k. gub. eksped. vodja v pokoji. *mel*
 „ Valenta Vojtela, mestni uradnik.*
 „ Vaniš Drag., trgovski pomočnik.
 „ Vavrů Janez, c. k. gimnazijalni profesor.
 „ Več Janez, trgovec.
 Gospodičina Velunšek Mina.*
 „ Verišnik Terezija.
 Gospod Veselý J., telovadni učitelj.
 „ Vestenek Julij dr., vitez, c. k. koncipist pri dež. vladi.
 „ Vester Aug., c. k. profesor na realki.
 „ Vičič Anton, trgovec.
 „ Vičič Janez, trgovec.
 „ Vido France, trgovec.
 „ Vilhar Ivan, posestnik.

Jože Vosnjak
Verderber

- + Gospod Vončina Leon, doktor in profesor bogoslovja.
 " Vrhovec Blaž, zlatar in hišnik.
 " Verhunc Anton, trgovski pomočnik.
 " Vrtnik Avg., zastopnik zavarovalnega društva „Gresham.“
 " Wittenz Andrej, klavirar.
 " Wutscher Jož., trgovski pomočnik.
 " Zabukovec Jakob, c. k. uradnik računovodstva.
 " Dr. Zarnik Val., koncipijent, dež. poslanec.
 " Zor Ivan, brzojavnik.
 " Zupančič F. A., klobučar.
 " Zupanec Jernej, doktor prava, c. k. notar itd.
 " Zupan Valentin, predsednik kupčijske zbornice.
 " Žagar Karol, kontrolor deželne blagajnice.
 " Žakelj Frid., c. k. profesor na gimnaziji.
 " Železnikar Ivan, pisatelj.
 " Zois Anton baron, grajščak.

Št. 312.

* 8 zvezdo zaznamovana so imena delalnih udov.

Vnanji udje.

- Gospod Barbo Josip grof, grajščak, dežel. poslanec v Rakovniku.
 " Bole Davorin, profesor na Rusovskem.
 " Cvajer Karol, trgovec v Ihanu.
 " Dežman Josip, oskrbnik v Ponoviču.
 " Grabrijan Juri, dekan, častni korar itd. v Vipavi.
 " Kogej Jan., učitelj na Brezovci.
 " Kotnik Franjo, posestnik in dež. poslanec na Vrhniki.
 " Macak Janez, uradnik v Tominu.
 " Majnik Janez, fajmošter v Žireh.
 " Napret Teodor, c. k. dvorni svetovalec v Beču.
 " Perenič Alojzi, posestnik v Planini.
 " Pfeifer Viljem, posestnik na Raki.
 " Pintar Lovro, fajmošter na Breznici in dež. poslanec.
 " Pivec Matevž, trgovec v Kranji.
 " Pleiweis Valentin, trgovec na Dunaji.
 " Potočnik Blaž, fajmošter v Šentvidu nad Ljubljano.
 " pl. Part Fr., kupec na Češkem.
 " Rožič Valentin, posestnik v Repičah na Hrvaškem.

Partman na Vrhniki

- (Gospod Rudež Dragotin, grajšček v Gracarskem Turnu na
 Dolenskem in dež. poslanec.
 „ Stritar Janez, beneficijant v Šentvidu pri Zatični.
 „ Svetec Luka, c. k. notar v Idriji, dež. poslanec.
 „ Tanšek Ivan, koncipijent v Brežicah.
 „ Tavčar Mih., župnik na Vačah in deželni poslanec.
 „ Toman Janez, dekan v Moravčah in deželni poslanec.
 „ Treo Jul., grajšček pri Trebnem.
 „ (Valentinčič Ignacij, uradnik pri železnici v Šent-Petru.
 „ (Več Davorin, uradnik na Savi na Gorenskem.
 „ (Vodnik Jože, trgovec v Šiški.
 „ Vrankar Štefan, fajmošter na Koroškem jezeru.
 „ Vrbančič Janko, grajšček v Turnu pri Kranji.
 „ (Žan Janez, duh. pomočnik v Srednji vasi v Bohinji.

durovoda

Št. 31.

Tukajšnjih udov je	312
Vnanjih " "	31
Skupaj	343

Poročilo tajnikovo za leto 1871.

(V občnem zboru 26. decembra 1871.)

Stoječi na koncu leta imamo se zopet prašati: kakov je stan našega društva, — ali smo storili, kar smo po namenu, v pravih izrečenem, imeli storiti?

Zadovoljni smemo na to odgovoriti, da je čitalnica tudi v preteklem letu lepo delovala in da ničesa ni zgrešila, kar jo je moglo voditi k izvršitvi njene naloge.

Po bolj ugodnih okolščinah na političnem polji, kakor v poprejšnih letih, se nam je mnogo zvestih sinov slovenske naše domovine zopet vrnilo v naše glavno mesto, kateri stopivši v našo sredo, so svojo delalno moč koj združili z našimi.

Vsled tega se je tudi, kakor kaže imenik, izdatno pomnožilo število naših udov, katerih štejeemo zdaj tukajšnjih 312, vnajnih 31, tedaj skupaj 343.

Ako ravno so mnogo prvotnega namena čitalničnega prevzele v svoj delokrog bratovski naši društvi: dramatično in „Sokolovo“ društvo, vendar je čitalnica ostala središče in dom narodnega življenja, in veselice njene so ohranile svojo po velikoletni zanimivosti pridobljeno si veljavo. — Silvestrova veselica je tudi v preteklem letu zbrala mnogobrojno število družabnikov, ki so, poslušaje krasne domače speve, mično godbo, resne in šalive prizore, pri srečkanji za lepe dobitke, pričakali začetka nadjanega boljšega novega leta. — Predpustne veselice so nam kazale lep venec domoljubnih krasotic, in to posebno pri veliki Vodnikovih besedi, ki po večletnem sijajnem izidu je in ostane prvomestnica vsem čitalničnim veselicam.

Jako mične so bile tudi pozneje veselice, med temi ena žalostnega uzroka, ko je sosede naše, vrle Vižmarce, zadela nesrača požara. Hitro je prihitela tudi čitalnica naša z dobrodelno roko in je nabrala pri „besedi“ v ta namen dani 26. avgusta t. l., prav izdatno podporo več sto goldinarjev za hudo poškodovane rodoljubne pogorelce.

Naj lepšo svečanost tega leta pa je praznovala čitalnica 17. dne septembra t. l., ko so jej odborniki vseh tukajšnjih narodnih društev darovali po domačem umetniku g. Ivan Franke-tu v Benetkah krasno izdelano sliko: podoba našega občeljubljenega očeta Dr. Janeza Bleiweis-a. Po srčnem nagovoru mnogozaslužnega gosp. podpredsednika Dr. Coste se

je častiti predsednik naš ginjenega srca zahvalil za skazano mu ljubezen, slovesno razodevši obljubo, da do zadnega diha hoče delati, kakor do zdaj, za blagor našega naroda.

V vsem skupaj je čitalnica v preteklem letu dala enajst veselice, katerih programe častiti udje v tem letopisu posebej nahajajo.

Da pa je bilo mogoče tako zanimive veselice podajati družabnikom čitalničnim, gre hvala previdnemu vodstvu prečastitega gosp. predsednika, marljivemu gospodarstvu gosp. blagajnika, — izvrstnemu vodstvu gospoda pevovodje, rodoljubni neutrudljivosti pevskega odbora in zbora, in sploh iskreni delavnosti še drugih gospá in gospodov, gosp. Ivan-u Tisen-u pa še posebno za odlično vodstvo plesov in plesovnih vaj. In za to bodi vsem danes v imenu društva izrečena presrečna zahvala, ob enem pa tudi živa prošnja, da tudi v prihodnje ostanejo zvesti podporniki národnega našega društva.

Al ne samo za veselice je bila skrb odborova, tudi za duševno hrano si je prizadeval skrbeti kolikor le so pripuščale finančne moči čitalnične. Časnikov je čitalnica imela 49, in to: 26 političnih ter 23 podučnih in šaljivih. In tako bode tudi za naprej skrbela, da se, kolikor denarni stan naš pripušča, vstreza željam častitih družabnikov.

Al razen veselih dogodbeb preteklega leta moramo omeniti tudi žalostnih. Smrt tudi to leto naših krogov ni pustila brez žrtev: Gospode Dr. Jan. Ahačič-a, Degen-a, Košenini-a in Klemenčič-a vzela nam je ljuta smrt. Bodi jim zemlja lehka! — mi pa hranimo spomin ljubezni možem, ki so nam bili mnogo mnogo let zvesti družeti v veselih in britkih urah, — katerem je bilo, kakor nam do groba ostane geslo: „sreča in blagor naše domovine!“

Dr. Poklukar.

Valenta

Blaznik

Bojan

Verhovac

1885

Yearly Report of the

Year	Y. 1885		Total	Remarks
	Jan. 1st	Dec. 31st		
1885	100	100	200	
1886	100	100	200	
1887	100	100	200	
1888	100	100	200	
1889	100	100	200	
1890	100	100	200	
1891	100	100	200	
1892	100	100	200	
1893	100	100	200	
1894	100	100	200	
1895	100	100	200	
1896	100	100	200	
1897	100	100	200	
1898	100	100	200	
1899	100	100	200	
1900	100	100	200	
1901	100	100	200	
1902	100	100	200	
1903	100	100	200	
1904	100	100	200	
1905	100	100	200	
1906	100	100	200	
1907	100	100	200	
1908	100	100	200	
1909	100	100	200	
1910	100	100	200	
1911	100	100	200	
1912	100	100	200	
1913	100	100	200	
1914	100	100	200	
1915	100	100	200	
1916	100	100	200	
1917	100	100	200	
1918	100	100	200	
1919	100	100	200	
1920	100	100	200	
1921	100	100	200	
1922	100	100	200	
1923	100	100	200	
1924	100	100	200	
1925	100	100	200	
1926	100	100	200	
1927	100	100	200	
1928	100	100	200	
1929	100	100	200	
1930	100	100	200	
1931	100	100	200	
1932	100	100	200	
1933	100	100	200	
1934	100	100	200	
1935	100	100	200	
1936	100	100	200	
1937	100	100	200	
1938	100	100	200	
1939	100	100	200	
1940	100	100	200	
1941	100	100	200	
1942	100	100	200	
1943	100	100	200	
1944	100	100	200	
1945	100	100	200	
1946	100	100	200	
1947	100	100	200	
1948	100	100	200	
1949	100	100	200	
1950	100	100	200	
1951	100	100	200	
1952	100	100	200	
1953	100	100	200	
1954	100	100	200	
1955	100	100	200	
1956	100	100	200	
1957	100	100	200	
1958	100	100	200	
1959	100	100	200	
1960	100	100	200	
1961	100	100	200	
1962	100	100	200	
1963	100	100	200	
1964	100	100	200	
1965	100	100	200	
1966	100	100	200	
1967	100	100	200	
1968	100	100	200	
1969	100	100	200	
1970	100	100	200	
1971	100	100	200	
1972	100	100	200	
1973	100	100	200	
1974	100	100	200	
1975	100	100	200	
1976	100	100	200	
1977	100	100	200	
1978	100	100	200	
1979	100	100	200	
1980	100	100	200	
1981	100	100	200	
1982	100	100	200	
1983	100	100	200	
1984	100	100	200	
1985	100	100	200	
1986	100	100	200	
1987	100	100	200	
1988	100	100	200	
1989	100	100	200	
1990	100	100	200	
1991	100	100	200	
1992	100	100	200	
1993	100	100	200	
1994	100	100	200	
1995	100	100	200	
1996	100	100	200	
1997	100	100	200	
1998	100	100	200	
1999	100	100	200	
2000	100	100	200	
2001	100	100	200	
2002	100	100	200	
2003	100	100	200	
2004	100	100	200	
2005	100	100	200	
2006	100	100	200	
2007	100	100	200	
2008	100	100	200	
2009	100	100	200	
2010	100	100	200	
2011	100	100	200	
2012	100	100	200	
2013	100	100	200	
2014	100	100	200	
2015	100	100	200	
2016	100	100	200	
2017	100	100	200	
2018	100	100	200	
2019	100	100	200	
2020	100	100	200	
2021	100	100	200	
2022	100	100	200	
2023	100	100	200	
2024	100	100	200	
2025	100	100	200	

Sklep

vseh dohodkov in stroškov

Zaporedna številka	Dohodki	V gotovini				v obli-	
		posamezno		skupaj		cijah	
		gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.
1	Imetek konec leta 1870	250	24	500	—
2	Plačila tukajšnjih in unanjih udov	2631	61	.	.
3	Doneski za pevsko šolo in pevske potrebščine	274	—	.	.
4	Najemščine:						
	a) od dramatičnega društva za čas od 1. junija 1871 do 1. maja 1872	120	83				
	b) od gostilničarja za čas od sv. Jurja 1871 do sv. Jurja 1872	408	—				
	c) od kavarnarja za čas od 1. jan. 1871 do 1. januarja 1872	50	—	578	83		
5	Dohodki besed:						
	a) za čitalnico	346	70				
	b) za pogorelee v Vižmarjih	411	92	758	62		
6	Doneski za rabo dvorane	55	—		
7	Darila	164	23		
8	Za prodane obligacije z obresti vred	308	97		
9	Razni dohodki	20	14		
	Skupni znesek vseh dohodkov	5041	64	500	—
	Če se odštejejo stroški	4905	84	500	—
	Ostaja imetka	135	80		
	In če se k temu še prišteje vrednost inventarja	1900	—		
	Se pokaže skupno premoženje z	2035	80		

računa

ljubljske čitalnice za leto 1871.

Zaporedna številka	Stroški	V gotovini				v obligacijah	
		posamezno		skupaj		gld.	k.
		gld.	k.	gld.	k.		
1	Stanovališče od sv. Mih. 1870 do sv. Mih. 1871	1428	—		
2	Pevovodja in pevске potrebe	469	35		
3	Kustos	360	—		
4	Besede in plesi	593	17		
5	Časniki	476	50		
6	Osvečava	261	32		
7	Kurjava	68	90		
8	Tiskarije in bukvozezi	185	71		
9	Popravljanja pohištva	222	41		
10	Nova zrcala	312	19		
11	Prodane obligacije	—	—	500	—
12	Pogorelecem v Vižmarjih	411	92		
13	Razni izdatki	116	37		
	Skupni znesek vseh stroškov	4905	84	500	—

V Ljubljani 26. decembra 1871.

Andrej Kremžar,
blagajnik.

Pro-

ljubljske čitalnice

Zaporedna številka	Dohodki	V gotovini			
		posamezno		skupaj	
		gld.	k.	gld.	k.
1	Imetek konec društvenega leta 1871	135	80
2	Plačila družbenikov, in sicer:				
	a) od 120 udov z rodbino po 12 gld. na leto	1440	—		
	b) " 139 " samih " 8 " " "	1112	—		
	c) " 20 " unanjih " 4 " " "	80	—	2632	—
3	Doneski za pevsko šolo in pevske potrebe .	.	.	200	—
4	Najemščine:				
	a) od dram. društva za rabo dvorane in za 1 sobo	100	—		
	b) od gostilničarja za sobe pri tleh	408	—		
	c) od kavarnarja za sobe v 1 nadstropji .	50	—	558	—
5	Dohodki besed z vstopnino	200	—
6	Doneski drugih društev za rabo dvorane	60	—
	Znesek vseh dohodkov	3785	80
	Če se odbijejo stroški	3758	—
	Ostaja imetka konec leta 1872	27	80

račun

za leto 1872.

Zaporedna številka	Stroški	V gotovini			
		posamezno		skupaj	
		gld.	k.	gld.	k.
1	Deset akcij po 10 gld.	100	—
2	Stanovališče	1428	—
3	Pevovodja in pevske potrebe	400	—
4	Kustos	360	—
5	Besede in plesi	500	—
6	Časniki	450	—
7	Osvetčava	200	—
8	Kurjava	70	—
9	Tiskarije	100	—
10	Popravljanja pohištva	100	—
11	Razni izdatki	50	—
	Znesek vsih stroškov	3758	—

V Ljubljani 26. decembra 1871.

Andrej Kremžar,
blagajnik.

Časopisi,

ki so v čitalnici o začetku leta 1872.

I. Politični:

Correspondance slave (v Pragi).
 Črnogorac (v Cetinji).
 Gospodar slov. (v Mariboru).
 Historisch-politische Blätter (v Monakovem).
 Kirchenzeitung (na Dunaji).
 Laibacher Zeitung.
 Moskovskie Vedomosti.
 Narod slovenski (v Mariboru).
 Narodni list (v Zadru).
 Il Nationale (v Zadru).
 Novice (v Ljubljani).
 Obrana (v Pragi).
 Obzor (v Zagrebu).
 Pokrok (v Pragi).
 Politik (v Pragi).
 Presse (na Dunaji).
 Reform (na Dunaji).
 Südslav. Correspondenz (v Zagrebu).
 Soča (v Gorici).
 Tagespost (v Gradci).
 Triester Zeitung.
 Vaterland (na Dunaji).
 Wanderer (na Dunaji).
 Wiener-Zeitung.
 Zastava (v Novem Sadu).
 Zukunft (na Dunaji).

II. Podučni in zabavni:

Allgemeine Familien-Zeitg. (Stuttgart).
 Alte und neue Welt.
 Bazar (v Lipsii).
 Besednik (v Celovcu).
 Brencelj (v Ljubljani).
 Danica zgodnja (v Ljubljani).
 Državni zakonik (v Beču).
 Figaro (na Dunaji).
 Floh (v Beču).
 Globus (v Braunschweigu).
 Humoristicke listy (v Pragi).
 Illustrierte Zeitung (v Lipsii).
 Kvetv (v Pragi).
 Matica (v Novem Sadu).
 Pravnik (v Ljubljani).
 Prijatelj slovenski (v Celovcu).
 Sokol (v Ljubljani).
 Vremenaja letopis (v Moskvi).
 Ueber Land und Meer (v Stuttgartu).
 Učiteljski tovarš (v Ljubljani).
 Viktoria (v Berlinu).
 Vertec (v Ljubljani).
 Zora (v Mariboru).

Red pri branji časopisov in knjig.

1. Vsak časopis ostane en teden v čitalnici; od časopisov pa, kateri ne izhajajo večkrat, ko na teden, morata za branje v čitalnici pripravljena biti najmanj dva lista.

Potem se zvežejo časopisi, in te zvezke družniki prejemajo na dom.

2. Vsaka knjiga ostane v čitalnici 14 dni; potem se shrani v knjižnico.

3. V čitalnici sme vsak čitalec le en časopis ali eno knjigo na enkrat pri sebi imeti, in ag mora potem izročiti temu, kdor ga je najprej naprosil za nje.

4. Kdor hoče brati liste domá, naj se oglasi do 29. decembra vsakega leta, in ako bi se jih oglasilo več za en list, se bo srečkalo za celo sledeče leto. Kdor se oglasi med letom, pristopi v red, kakor se je oglašil.

5. Nobenemu pa se ne more več dati kakor en zvezek od enega časopisa, in tudi ne več kakor troje časopisov na enkrat za domače branje.

6. Kdor želi časopisov prejemati za domače branje, naj jih imenuje v posebni za to zmiraj v čitalnici pripravljeni knjigi, pa dostavi naj svoje imé in stanovanje; kdor želi iz knjižnice kakošno knjigo, dobi jo samo proti podpisnemu sprejemnemu listu.

V ta namen leži imenik vseh knjig na mizi, kakor tudi pregled vseh časnikov, z dodatkom, kedaj in kolikokrat izhajajo, visi na steni.

7. Vsako sredo in saboto se morajo sprejeti zvezki z drugimi zamejovat; knjige pa se morajo povrniti v 14 dnevih.

8. Vnanji družniki morajo trpeti stroške in nevarnosti pri pošiljanji. Dobijo jih, ako se z besedo ali po pismu oglasijo za-nje pri tajniku.

9. Kdor kak zvezek ali kako knjigo hudo pokvari ali več nazaj ne dá, mora povrniti stroške, ki jih odbor odloči.

10. Slovnik (besedujaki), zemljevidi ali drugi pripomočki za branje se ne smejo iz čitalnice na dom jemati.

Programi

zanimivejih besed

od 26. decembra 1870. l. do 26. decembra 1871. l.

I. 31. decembra 1870:

1. Ura, moški zbor od Glinka.
2. Čveterospev.
3. Berilo.
4. Mihova ženitev, komični moški zbor.
5. Življenje na kmetih, veseli osmospev.
6. Komični prizor, predstavlja g. Šusteršič.
7. Mladost, zbor, zložil Vogel.
8. Deklamacija.
9. Laška salata, šaljivi moški zbor, zložil Gené.
10. Loterija.

II. Vodnikova beseda 2. februarja 1871:

1. Ouvertura — od Suppé-a.
2. Slovesni govor, zložila gospá Lujiza Pesjakova.
3. „Bratom“, moški zbor s čveterospevom od Blodek-a.
4. Šamospev za tenor.

5. Trispev za ženske glasove: „Spančkaj dete!“ spev g. Theodor Elze-a, besede gospé Lujize Pesjak-ove.
6. „Templaški pohod“ iz opere Templař od Šebora, moški zbor.
7. „Domaćinke“ od Šantel-na za orkester.
Po besedi: ples.

III. 2. marca:

1. G. Rihar — Źalostni glas zvonov
2. D. Jenko — Sablja moja
3. Stöckl — Mladost, samospev za bariton.
4. Jan. Brahms — Ogerski plesi, čveteroroćna igra na glasoviru.
5. Lortzing — Recitativ, arija in zbor iz spevoigre „Undine“, poje zbor gospá, gospodićin in gospodov s spremljevanjem na glasoviru.
6. Ne klići vraga, da ti ne pride! Vesela igra v enem dejanji, poslovenil dr. Karol Bleiweis.

IV. 2. aprila:

1. Tovaćovski — „Rože“, poje moški zbor.
2. Igra na goslih.
3. O samostalnosti ženskega spola. Berilo dr. Razlaga.
4. Nedved — „Popotnik“, moški zbor s samospevom.
5. Grbec — „Križ“, zbor gospá, gospodićin in gospodov.
6. Kleesheim-Malavašić — Angeljček, { deklamuje gospodićina
Kaj je čudo? } Albina Brusova.
7. Haslinger — „Kyrie“, moški zbor.
8. Gounod — „Ave-Maria“, sopran-samospev s spremljevanjem glasovira, goselj in fisharmonike.
9. Führer — „Graduale“, osmospev.
10. Taubert — „Zemlja in nebo žaluje“, zbor gospá, gospodićin in gospodov.

V. 15. aprila na korist pogorelcem v Razdrtem:

1. Prolog, govori Sokol J. Tisen.
2. Glasi domovinski, poje moški zbor čitalnićin.
3. S planine, osmospev.
4. Deklamacija.
5. Klic na boj, zbor iz „Jamske Ivanke“ s spremljevanjem orkestra.
6. Zaušnica za obresti, komićni prizor.
7. Molitev v gozdu, osmospev.
8. Berilo.
9. Na gorah, čvetezospev.
10. Svoji k svojim, poje moški zbor čitalnićin.
Med posameznimi številkami svira godba.

VI. 23. aprila:

1. B. Ipavec — Domovina, dvospev z zborom, poje moški zbor čitalnićin z gospodoma Vidic-em in Meden-om.
2. Cegnar — Granićar. Deklamuje gospá K. Šolmajerjeva.
3. Verdi — Arija za sopran in tenor z zborom iz opere „Travatore“, po-jeta gospodićina Elena Pesjakova in gospod Medén.
4. Otto — „Na planine“, osmospev, pojó gospodje moškega zbora čitalnićnega.

5. Gounod — „Ave-Maria“, arija za sopran s spremljevanjem goselj, fis-harmonike in glasovira, poje gospodična Elena Pesjakova.
 6. Lortzing — Recitativ in arija iz opere „Undine“ za sopran in bas, poje gospodična pl. Neugebauer-jeva in gospod K., zbor gospodičin, gospá in gospodov.
- Po besedi: ples.

VII. 16. julija:

I. Oddelek,

kterega izvršuje c. kr. muzična kapela sl. grof Huynovega polka št. 79 pod vodstvom svojega kapelnika g. J. Schantelna.

Program:

1. F. Suppé — Ouvertura slovesna.
 2. Leonhart — Fantazija iz opere „Il Barbiere de Sevilla“ za eufonium.
 3. Schantel — Domačinke, potpouri slovenskih národnih napevov.
 4. Zajic — popotnica hrvatska.
- Med I. in II. oddelkom: Govor.

II. Oddelek,

kterega izvršujejo gospodje moškega zbora čitalničnega pod vodstvom pevovodje gosp. V. Valente.

Program:

5. Národna — Hrvatska domovina, zbor.
6. Tovačovsky — Rože, zbor.
7. Fleišman — Vojaška, zbor.
8. Nedved — Domovina, zbor s čveterospevom.
9. Tovačovsky — Na gorah, zbor s čveterospevom.
10. Národna — Još Hrvatska ni propala, zbor.

III. Oddelek,

kterega izvršuje, kakor prvega, c. k. muzična kapela.

Program:

11. Strauss — Blaubart-kadrilja.
12. Schantel — V pevskem krogu, potpouri.
13. Strauss — Tanzregulator, polka française.
14. Pl. Saint Boul — Tunnel-polka, hitra.

VIII. 26. avgusta na korist pogorelcem Vižmarskim:

Godba, I. del.

1. Verdi — Ouvertura k operi „Nabucco“.
2. Huber — Z gorkim srcem, polka française.

3. Schantel — Kladeradatsch, potpouri.
4. Offenbach: Napiitnica iz operete „Prinzessin von Trebisonde“.

Pevski del.

1. Budnica srbska, zbor.
2. Heidrich — Romanca iz „Krst pri Savici“, za tenor, poje g. Meden, s spremljevanjem zбора.
3. Blodek — Bratom, zbor.
4. Zajec — Večer na Savi, zbor s četerospevom.
5. Komičen prizor s petjem.
6. Plave oči, mazurka za zbor.
7. Jenko — Sablja moja, zbor.

Godba, II. del.

5. Grof Württemberg — Mladostne fantazije, valcer.
6. Schantel — Živela Avstrija, potpouri.
7. Strauss — Umetnijska kadrilja.
8. Schantel — Plesalska radost, polka.

IX. 26. novembra:

1. Tovačovski — Vlasti. Zbor, poje moški zbor čitalničin.
2. Predsednikov prolog v obliki berila.
3. Elze — „Zora.“ Besede Lujize Pesjakove, samospjev za tenor, poje g. Ivan Meden.
4. Nedved — „Moj dom.“ Zbor, poje moški zbor čitalničin.
5. Donizetti — Šestospjev iz opere „Lucia di Lammermoor.“ Pjóó gospodičini Rosova in Barnasova in gospodje Meden, Razinger, Valenta, Kagnus.
6. Winter — „Jadransko morje.“ Veliki zbor s spremljevanjem glasovira; poje moški zbor čitalničini, spremlja gospodična Melanija Hohnova.
7. „Neznani varh.“ Vesela igra v enem dejanji. Iz francoskega po Scribetu poslovenil J. Zabukovec.

Dodatek k letopisju.

Prolog k prvi „besedi“ zimske sêsona 1871/2.

Humoristično berilo predsednika dr. Jan. Bleiweisa 26. nov. 1871.

Mile mi gospé in gospice, čestiti gospodje! Nastopil je zimski čas in ž njm odprla so se vrata čitalnici.

Človek, ki poleti se je sprehajal pod milim nebom, — ki je delal izlete na deželo ali peš ali na kolah ali po železnici in je šel v Medvode, Loko ali Kranj, ali že pri Vižmarški postaji izstopil in šel k Kraličevi Luzinki v Št. Vid ali pod Šmarno goro k Koširjevi Franciki, ali ki je romal v Bled in plezal na velikana Triglava, ali se peljal celó v Trbiž, da je od deleč gledal, kaj dela „das deutsche Vaterland“ v Korotanu — ustavil je zdaj svoje potovanje, — ostaja v mestu in išče si po dovršenih opravilih svojega stanú kratkega časa v kavarni, gostilnici, gledišču, v besedah in koncertih, ali pa v domačih zabavah.

Fizika — gospôda moja — nas uči, da mraz vse stvari vkup stisne, da iz vode dela led itd., — prav isti vpljiv mraza vidimo pa tudi v socijalnem (družinskem) življenji. Kakor gorkota poletna žene ljudi na vse strani saksebi, da vsak kdor more beži pred soparico zidovja mestnega, — isto tako mraz jesenski prižene vse sopet v popred zoperno mu mesto nazaj, in zima nas stisne spet vse skupaj: ustavoverce in federaliste, brezverce in klerikalce, nemškutarje in narodnjake, staro- in mlado- slovence, gospé z bašlikom in ženice s pečo — in tako ima tudi v socijalnem življenji fizika svoj prav. In izvrstno dobro je, da je takó.

Po poletnih izletih na deželo ali po večmesečnem poletovanji na deželi si je — ne vsak, pa vendar marsikdo — mošnjico svojo tako raztegnil — vsaj nas fizika tudi uči, da gorkota vse razteguje — da ni nič ali malo v njej ostalo. In če je tudi mož sam ostal v soparčnem mestu in k večemu to dobroto vžival, da se je na kakem vrtu ali v kakem glassalonu ohladil s vrčkom Kozlarjevega piva, je pa ženica njegova z družinico

ali brez družinice na deželi skrbela za to, da se na laž ne stavi to, kar fizika o raztezovanji toplote uči. — Dandanes poleti na deželi bivati spada ravno tako v bon-ton ali po naše rečeno v „veliko gospôske manire,“ kakor to, da moraš ložo imeti v gledišču, če ne, nisi gospod ali gospá „vom reinsten Wasser.“ Če tedaj rada gre poleti na kmete celó taka naša gospôda, kateri naš lepi slovenski jezik smrdi kot „pauerska špraha,“ se pač ne more nikdo čuditi, če taka gospôda tudi raje v gledišče ne gre, kakor da bi na parterji vkup zadela z „gmajn-folkom“ in ne bi imela svoje lože, če tudi je nekdo naše lože imenoval „kurnike.“

Ako tedaj oziraje se po svetu, vidimo, kako se poleti raztreseno mestjanstvo pozimi zopet skupaj stisne v mestih, smemo pač reči, da mraz prav za prav je prvi kazal, da je potreba ljudem to, da se v družtva zbirajo. — Brž za mrazom pa — se ve, da je prišla — „nie ohne diese“ — policija, ki je društvom ukazala ójnice, čez ktere ne smejo skakati; al, kakor skušnja uči, je včasih to tudi prav dobro.

Društev in združevanja nam je tedaj res treba, da se branimo dolzega časa.

Dolg čas, gospoda moja, je strašna stvar, pa je tudi prav stara stvar. Pravijo, da dolg čas je še stareji kakor je ljubezen, in to historično resnico ali pa laž, kakor hočete, nekteri modrijani dokazujejo tako-le: Ko je Adam še samec bil v paradizu — brez žene, — ni še revček vedel, kaj da je ljubezen. Dolg čas mu je neki bilo, in gospod Bog mu je dal trdo zaspati. Med tem pa mu je eno rebro vzel iz njega in naredil je Evo — katero ime v hebrejskem jeziku pomeni „mater vseh živih.“ Ko se je Adam zbudil, imel je ženo in bil je vesel, da jo je imel. Ali mu potem nikoli več ni bilo dolg čas, tega, gospoda moja, Vam ne vem povedati, ker takrat, ko je Adam živel, niso še imeli dnevnikov, ki bi bili zapisovali vsako nič v svoje liste, — to pa vemo dandanes, da dobra žena možu ne dela niti dolzega časa niti sivih lás, — hudobno babo pa si mož želi na Grintovec, le, da bi mir imel pred njo in pa — dolg čas!

Nam možkim — tako mi je uni dan rekel nekdo — ni dandanes nikoli treba dolg čas biti; po 20 in še več časnikov prebiramo dvakrat na dan, in naši najhujši nasprotniki nemškega časnika, ki smo ga imeli pod imenom „Triglava“, planejo kakor jastrobi čez 3 nemške Presse, čez 2 nemška Tagblatta, čez nemško Morgen- in Tagespošto in čez 10 družih nemških časnikov, — slovenski, česki, hrvaški, ruski in drugi slovanski

poleg unih pa zelo mirno počivajo na strani. — Naš krasni spol pa, ki ne more v kavarne, se zbira pri skledicah kave ali čaja, in pretresa to in uno modo v „Viktoriji“, v Bazarji ali kakem drugem takem časniku, pa vmes tudi rad politikuje; vsaj politika je dandanes štrana, katero vsakdo mota.

Tako mi je prijatelj moj dokazoval, da sedanji čas se nam ni treba bati dolzega časa. — Al, gospoda moja, politika današnji dan že menda tudi marsikteremu preseda, kajti kar je danes resnica, je juter laž, — kar je danes danica boljše prihodnosti, je juter temna noč, — kar je danes belo, je juter črno, — kar je enim milo in drago, je drugim trn v peti. „Pojte rako m žvižgat! — rečemo nevoljni potem s Preširnom — „lažnjivi vi politikarji, lažnjivi vi časnikarji!“ — Po takem tedaj časniki dandanes niso univerzalno branilo dolzega časa; vsaj bi še tudi marsikter slovensk časnik strašno suhoparn bil, ako ne bi imel „prvakov“ na ražnu.

Z vsemi temi sredstvi tedaj se ne ubranimo muham dolzega časa zimski čas. Vsaj moja misel je to, in morebiti da mi tudi ve, ljubeznjive gospice in vi častiti gospodje pritrdite — vsaj po večini glasov, in da le večino imam, je zmaga moja.

Treba tedaj, da zimski čas, kedar listje začne padati z dreves, kedar zunaj mrzla burja brije, sneg platno meri, večeri nimajo ni konca ne kraja, da tak čas se prijatli s prijatli shajajo na mestih, ki so namenjena poštenim družbinim zabavam.

In za to se čitalnicam, ki so več mesecev zapuščene bile, zopet odpirajo vrata.

Prvikrat smo se danes tudi mi v naši čitalnici zbrali v ta namen, in radostno Vas po meni pozdravlja odbor ter Vam srčno kliče „Dobro došli!“ Odbor Vaš, čestita gospoda, živo goji željo, da bi Vam do velike noči mogel streči z mikavnimi veselicami.

Ako se ozremo nazaj na delovanje čitalnice preteklih let, ponosno moremo reči, da mnogo lepih cvetov tako v petji kakor v glasbi, tako v berilih kakor v gledaliških igranjih je čitalnica vsadila na narodno polje v teh prostorih, — in nekatere res prav izvrstne, in to z svojimi lastnimi moči, ne pa, kakor drug, z najemniki tujimi. Zmirom „svoji med svojimi“ smo doživeli marsiktero prav veselo uro na tem mestu. Zato danes, ko začnemo novo sesono, z ahvalo izrekujem onim rodoljubom in domorodkinjam, ki so dozdej svoj talent žrtovali nam vsem

na veselje, domovini naši na čast, — ter zahvali dodajam še živo prošnjo, naj nam ostanejo, kar so nam bili dozdej. — Al med nami še je marsiktera moč, ki bi jo — bodi si v pesmi, deklamaciji, čitanji ali gledališki igri — radi videli na tem odru, domačim muzam posvečenem. Na te tedaj danes tudi stavim srčno prošnjo, naj blagovoljno stopijo v kolo vzajemnega delovanja. Naš vrli g. pevovodja že razpete drži obe roki in bode radosten sprejel vsako pevsko ali sicer muzikalno moč, — isto tako pa se nadja tudi odsek za veselice prijaznih ponudeb za deklamacije, berila in gledališke igre.

Veselice naše bodo naj mična zmes petja, glasbe in besede v deklamacijah, čitanji in gledaliških igrach!

To, čestita gospoda, bil je glavni vzrok, ki me je peljal danes pred Vas. —

Čudili se boste morebiti, da proti navadi sedé govorim prolog. Al dandanes se godí toliko čudnega na svetu da prolog, sedé govorjen, pač ni nobeno posebno čudo. Zdaj je večé čudo to, kdo pride in kdo gre, négo to, kdo obse di. — Bolj kot tega ugovora pase bojim jaz nekaj drugega, namreč tega, da onega temata, o katerem sem izprva govoril, ne bi Vam dal preveč koj prvi večer pokusiti, to je, da ne bi Vam bil delal — dolzega časa cele pol ure.

Ako sem se tega pregreška vkrivičil, potem pa ljubeznjive gospe in gospiče in čestiti gospodje, apeliram na Vaše dobro srce, in — tega že naprej prepričan — vem, da mi boste milostni dali — absolucijo!

